

ТИПОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Сучасна
педагогічна діяльність у початковій школі»

Розробник(и): ФОП Мамченко Тетяна Сергіївна, ЄДРПОУ 2794313823

Рецензент(и): Фізична особа підприємець Т. С. Мамченко

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – Актуальність програми зумовлена необхідністю вдосконалення професійної майстерності вчителів початкової школи щодо організації освітнього процесу, формування основних навчальних компетентностей молодших школярів, розвитку творче-пізнавальної активності, мовних, математичних і природничих умінь, а також сучасних підходів до інтегрованого навчання та підтримки емоційно-психологічного благополуччя дітей.

Цільова група: Педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти, зокрема вчителі 1-4 класів, наставники молодших класів, методисти та керівники початкової школи.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06–1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації – Підвищення професійної компетентності педагогічних працівників щодо організації сучасного освітнього процесу в початковій школі та розвитку ключових навчальних компетентностей учнів.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Проаналізувати сучасні підходи до організації навчання в початковій школі;
- Удосконалити навички навчання грамоти, читання, словникової роботи;
- Розвивати навички навчання математики та природознавства через гру і проектну діяльність;

- Опанувати інфомедійну грамотність для використання цифрових ресурсів;
- Сформувати уміння формувального оцінювання та підтримки емоційного благополуччя молодших школярів;
- Забезпечити системний підхід до інтегрованого навчання.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- професійна педагогічна компетентність
- методична компетентність
- комунікативна компетентність
- інфомедійна та цифрова компетентності
- організаційно-діяльнісна компетентність
- соціально-емоційна компетентність

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Після завершення програми педагогічні працівники зможуть: організовувати ефективний освітній процес для учнів 1-4 класів відповідно до вікових особливостей; застосовувати інноваційні методи навчання (ігрові, діяльнісні, інтегровані); використовувати цифрові освітні ресурси; проводити роботу з навчання грамоти, читання, математики і природознавства; впроваджувати практики підтримки емоційного та соціального благополуччя учнів.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЕКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов’язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Лялькотерапія як інструмент взаємодії з тривожними дітьми	1	1-29	2-30
2	Дистанційне навчання учнів початкових класів. Ресурси та платформи для онлайн навчання	1	1-29	2-30
3	Інструменти створення завдань за кілька кроків для учнів початкових класів.	1	1-29	2-30
4	Проективна методика «ДІМ» для молодшої школи.	1	1-29	2-30
5	Розвиток інтелектуально-творчих здібностей учнів початкових класів.	1	1-29	2-30
6	Методи ефективного навчання у початковій школі.	1	1-29	2-30
7	Інноваційні технології логіко-математичного розвитку учнів початкової школи.	1	1-29	2-30
8	Сервіси для організації змішаного навчання у початковій школі. НУШ.	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
9	Уроки у форматі навчальних ігор. Цікава початкова школа.	1	1-29	2-30
10	Навчання у формі гри. Дієві методики для роботи у початкових класах.	1	1-29	2-30
11	Початкова школа в умовах дистанційного навчання. Виклики та завдання.	1	1-29	2-30
12	Інфомедійна грамотність педагога початкової школи. Особливості впровадження медіаосвіти.	1	1-29	2-30
13	Інформатика та методика її навчання у початковій школі	1	1-29	2-30
14	Цікава Інформатика. Досвід роботи у початковій школі.	1	1-29	2-30
15	Підвищення кваліфікації з інформатики для вчителів початкових класів	1	1-29	2-30
16	Інноваційні підходи для навчання інформатики у початковій школі	1	1-29	2-30
17	Особливості навчально-методичного комплексу нового покоління для навчання інформатики у початковій школі	1	1-29	2-30
18	Удосконалення навичок побудови навчальної програми з інформатики у початковій школі	1	1-29	2-30
19	Розвиток дрібної моторики у дітей засобами творчої праці. Практичні техніки для початкової школи.	1	1-29	2-30
20	Революція в класі: інноваційні способи зробити уроки цікавими.	1	1-29	2-30
21	Збільшення потужності мозку: ефективні методи для запам'ятовування.	1	1-29	2-30
22	Трансформуємо освіту за допомогою технологій: організація якісного навчального процесу за допомогою додатків Google.	1	1-29	2-30
23	Впровадження STEM підходів на уроках Початкової школи.	1	1-29	2-30
24	Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти на уроках Початкової школи НУШ	1	1-29	2-30
25	STEM-освіта у початковій школі.	1	1-29	2-30
26	STEM-підхід у початковій школі: використання реальних прикладів та задач для розвитку критичного мислення та творчості учнів	1	1-29	2-30
27	«Тренажери для мозку». Вправи на розвиток уваги, пам'яті, мислення.	1	1-29	2-30
28	Вправи на розвиток уваги, пам'яті, мислення для учнів з ООП. «Тренажери для мозку».	1	1-29	2-30
29	Інтегрований підхід до моделювання, проєктування та конструювання сучасного уроку в НУШ: зорієнтованість на розвиток компетентностей	1	1-29	2-30
30	Навчання в умовах воєнного конфлікту: психологічна підтримка та терапевтичне мистецтво.	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
31	Розвиток міжкультурної компетентності вчителів: стратегії співпраці з батьками та учнями з різних культурних середовищ	1	1-29	2-30
32	Стратегії навчання дітей з мовленнєвими порушеннями у початковій школі.	1	1-29	2-30
33	Розвиток мотивації у дітей початкової школи до фізичної активності та спорту.	1	1-29	2-30
34	Наукові казки та наукові забави як ефективний засіб формування читацької компетентності та наукових уявлень у школярів початкової школи	1	1-29	2-30
35	Методи заохочення до читання у початковій школі. Наукові казки та наукові забави	1	1-29	2-30
36	Створення читацької атмосфери у початковій школі: рольові ігри, читацькі куточки, літературні заходи.	1	1-29	2-30
37	Математика без нудьги: інтерактивні методи для уроків у початкових класах.	1	1-29	2-30
38	Сучасний урок англійської у 1-7 класах НУШ. Ефективні та цікаві вправи онлайн та офлайн	1	1-29	2-30
39	Здоров'язбереження молодших школярів в умовах дистанційного навчання	1	1-29	2-30
40	Ефективна організація роботи групи продовженого дня в школі: режим дня та структура занять.	1	1-29	2-30
41	Сучасні технології збереження здоров'я дошкільників та учнів початкової школи	1	1-29	2-30
42	Формування дослідницьких умінь та набуття досвіду дослідження природи учнями початкової школи	1	1-29	2-30
43	Довкілля. Розвиток уміння активно досліджувати світ	1	1-29	2-30
44	Сертифікація без страху: поради вчителям від А до Я	1	1-29	2-30
45	Цифрова лабораторія початкової школи: від ідеї до власних відео й інтерактивних завдань.	1	1-29	2-30
46	Сертифікація вчителів простою мовою: вимоги, етапи, поради.	1	1-29	2-30
47	Особливості організації компетентнісного навчання у різних циклах початкової школи. НУШ	1	1-29	2-30
48	Групова динаміка в укритті: як перетворити тривожне очікування на спільну активність	1	1-29	2-30
49	Ігри, що рятують спокій: як організувати дітей в укритті без стресу і хаосу.	1	1-29	2-30
50	Від тривоги до взаємодії: як швидко об'єднати дітей у складних умовах.	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Лялькотерапія як інструмент взаємодії з тривожними дітьми

Ключові питання теми: Гра з лялькою - це той світ реальності, в якому живе живе дитина. Лялькотерапія дає можливість природного та безболісного втручання дорослого в світ дитини з метою корекції або профілактики. Зокрема, цей метод дозволяє на етапі виготовлення ляльок здійснювати корекційний вплив.

Тема 2. Дистанційне навчання учнів початкових класів. Ресурси та платформи для онлайн навчання

Ключові питання теми: Знайомство із платформами Classroom, ClassDojo, laerning, віртуальною дошкою Miro. Ознайомити із блогом вчителя початкових класів Сидоренко Олени Сергіївни.

Тема 3. Інструменти створення завдань за кілька кроків для учнів початкових класів.

Ключові питання теми: Щоб зробити урок цікавим, сучасним, привабливим, підсилити в учнів інтерес до вивчення предмету, вчитель має використовувати нові форми та методи роботи, володіти сучасними онлайн інструментами. На тренінгу педагоги навчатимуться створювати цікаві завдання, інтерактивні вправи всього за кілька кроків на сучасних онлайн платформах.

Тема 4. Проективна методика «ДІМ» для молодшої школи.

Ключові питання теми: У дитячо-батьківських стосунках великої ваги набуває одне цікаве питання - це «Потреби». Від міри задоволення таких потреб залежить практично все - і здоров'я, і настрої, і самопочуття, і впевненість людини у собі, і здатність любити й поважати, і навіть успішність дитини в житті. Від міри задоволення потреб дитини залежить міцність її зв'язку із батьками. Також ви дізнаєтеся про 'Принцип безумовного прийняття дитини' і чому так важливо дотримуватися цього принципу, виховуючи дитину у сім'ї. Поговоримо про 'соціальні ролі', які 'дитина грає' під впливом батьків. І кожен зможе попрацювати з чудовою технікою для діагностики сімейних стосунків 'Велосипед для всієї родини'.

Тема 5. Розвиток інтелектуально-творчих здібностей учнів початкових класів.

Ключові питання теми: система вправ для виявлення здібних дітей; підготовка наукових досліджень учнями початкових класів за системою конкурсу-захисту учнівських наукових досліджень МАН; укладання електронних портфоліо та розміщення їх в корпоративному середовищі закладу Google Workspace ; створення власного сайту «Науковий керівник учнівського дослідження».

Тема 6. Методи ефективного навчання у початковій школі.

Ключові питання теми: актуальність та важливість питання формування інфомедійної грамотності зумовлена тим, що сучасний інформаційний та медіапростір створює нову дійсність, а також збільшує безмежні інформаційні потоки, що робить інформацію доступною для великого загалу користувачів. Інформація є необхідним людським ресурсом, але досить часто ми самі навіть не усвідомлюємо її ваги та значення. Саме тому в лекції акцентується увага на важливості формування інфомедійної грамотності

Тема 7. Інноваційні технології логіко-математичного розвитку учнів початкової школи.

Ключові питання теми: Актуальною проблемою для сьогоднішніх першокласників є недостатній рівень логіко-математичного розвитку. Незасвоєна або недостатньо засвоєна програма розвитку дітей дошкільного віку зумовлює ряд труднощів у процесі формування у них математичної компетентності, створює перепони для роботи вчителя початкової школи.

Тема 8. Сервіси для організації змішаного навчання у початковій школі. НУШ.

Ключові питання теми: В умовах активного впровадження дистанційної та змішаної форм навчання істотно зросла потреба в освоєнні онлайн-платформ і сервісів, що сприяють взаємодії вчителя з учнями. Інструменти сервісу ClassDojo допоможуть в створенні зручної, наочної, легко керованої системи заохочення з різними ролями і рівнями доступу, а яскраві кольори, симпатичні аватари привертатимуть увагу дітей молодшого та середнього шкільного віку.

Тема 9. Уроки у форматі навчальних ігор. Цікава початкова школа.

Ключові питання теми: показати чіткі та зрозумілі алгоритми роботи з онлайн-інструментами для створення навчальних ігор та інтерактивних вправ, формувати у педагогів практичні вміння роботи з онлайн-інструментами. Продемонструвати шляхи вдосконалення сучасного уроку в умовах очного, змішаного та дистанційного навчання.

Тема 10. Навчання у формі гри. Дієві методики для роботи у початкових класах.

Ключові питання теми: Існує безліч форм та методів роботи. Кожному вчителю варто обирати саме ті, які будуть ефективними в кожному конкретному класі. Для розвитку ключових компетентностей учнів цікавим та ефективним є використання симуляційних ігор. На прикладі симуляції моделі ООН покажу, як можна розвивати навички учнів

Тема 11. Початкова школа в умовах дистанційного навчання. Виклики та завдання.

Ключові питання теми: Знайомство із платформами Classroom, ClassDojo, laerning, віртуальною дошкою Miro. Ознайомити із блогом вчителя початкових класів Сидоренко Олени Сергіївни.

Тема 12. Інфомедійна грамотність педагога початкової школи. Особливості впровадження медіаосвіти.

Ключові питання теми: актуальність та важливість питання формування інфомедійної грамотності зумовлена тим, що сучасний інформаційний та медіапростір створює нову дійсність, а також збільшує безмежні інформаційні потоки, що робить інформацію доступною для великого загалу користувачів. Інформація є необхідним людським ресурсом, але досить часто ми самі навіть не усвідомлюємо її ваги та значення. Саме тому в лекції акцентується увага на важливості формування інфомедійної грамотності

Тема 13. Інформатика та методика її навчання у початковій школі

Ключові питання теми: Розуміння, що курс інформатики тісно інтегрований з іншими дисциплінами, від математики та точних наук до економіки, права і мистецтва. ІТ є драйвером інновацій у всіх сферах життя сьогодні, тому постійна інтеграція активно підтримується та використовується у всіх аспектах навчання. Завдання курсу - показати учням найновіші відкриття, дослідження, та стимулювати їх природну допитливість для подальших власних досліджень, в тому числі через власний приклад. Викладач не може знати всього, адже галузь ІТ динамічно розвивається постійно, тому активний пошук та бажання пізнання нового - це той стиль, в якому проходить навчання ІСТ.

Тема 14. Цікава Інформатика. Досвід роботи у початковій школі.

Ключові питання теми: Розуміння, що курс інформатики тісно інтегрований з іншими дисциплінами, від математики та точних наук до економіки, права і мистецтва. ІТ є драйвером інновацій у всіх сферах життя сьогодні, тому постійна інтеграція активно підтримується та

використовується у всіх аспектах навчання. Завдання курсу - показати учням найновіші відкриття, дослідження, та стимулювати їх природну допитливість для подальших власних досліджень, в тому числі через власний приклад. Викладач не може знати всього, адже галузь ІТ динамічно розвивається постійно, тому активний пошук та бажання пізнання нового - це той стиль, в якому проходить навчання ІСТ.

Тема 15. Підвищення кваліфікації з інформатики для вчителів початкових класів

Ключові питання теми: Розуміння, що курс інформатики тісно інтегрований з іншими дисциплінами, від математики та точних наук до економіки, права і мистецтва. ІТ є драйвером інновацій у всіх сферах життя сьогодні, тому постійна інтеграція активно підтримується та використовується у всіх аспектах навчання. Завдання курсу - показати учням найновіші відкриття, дослідження, та стимулювати їх природну допитливість для подальших власних досліджень, в тому числі через власний приклад. Викладач не може знати всього, адже галузь ІТ динамічно розвивається постійно, тому активний пошук та бажання пізнання нового - це той стиль, в якому проходить навчання ІСТ.

Тема 16. Інноваційні підходи для навчання інформатики у початковій школі

Ключові питання теми: Розуміння, що курс інформатики тісно інтегрований з іншими дисциплінами, від математики та точних наук до економіки, права і мистецтва. ІТ є драйвером інновацій у всіх сферах життя сьогодні, тому постійна інтеграція активно підтримується та використовується у всіх аспектах навчання. Завдання курсу - показати учням найновіші відкриття, дослідження, та стимулювати їх природну допитливість для подальших власних досліджень, в тому числі через власний приклад. Викладач не може знати всього, адже галузь ІТ динамічно розвивається постійно, тому активний пошук та бажання пізнання нового - це той стиль, в якому проходить навчання ІСТ.

Тема 17. Особливості навчально-методичного комплексу нового покоління для навчання інформатики у початковій школі

Ключові питання теми: Розуміння, що курс інформатики тісно інтегрований з іншими дисциплінами, від математики та точних наук до економіки, права і мистецтва. ІТ є драйвером інновацій у всіх сферах життя сьогодні, тому постійна інтеграція активно підтримується та використовується у всіх аспектах навчання. Завдання курсу - показати учням найновіші відкриття, дослідження, та стимулювати їх природну допитливість для подальших власних досліджень, в тому числі через власний приклад. Викладач не може знати всього, адже галузь ІТ динамічно розвивається постійно, тому активний пошук та бажання пізнання нового - це той стиль, в якому проходить навчання ІСТ.

Тема 18. Удосконалення навичок побудови навчальної програми з інформатики у початковій школі

Ключові питання теми: Розуміння, що курс інформатики тісно інтегрований з іншими дисциплінами, від математики та точних наук до економіки, права і мистецтва. ІТ є драйвером інновацій у всіх сферах життя сьогодні, тому постійна інтеграція активно підтримується та використовується у всіх аспектах навчання. Завдання курсу - показати учням найновіші відкриття, дослідження, та стимулювати їх природну допитливість для подальших власних досліджень, в тому числі через власний приклад. Викладач не може знати всього, адже галузь ІТ динамічно розвивається постійно, тому активний пошук та бажання пізнання нового - це той стиль, в якому проходить навчання ІСТ.

Тема 19. Розвиток дрібної моторики у дітей засобами творчої праці. Практичні техніки для початкової школи.

Ключові питання теми: У сьогоднішніх реаліях усе частіше спостерігається недостатньо розвинена дрібна моторика у старших дошкільників та учнів початкової школи, що призводить до цілої низки проблем у навчальному процесі; тому якомога раніше педагог повинен звернути на це увагу та у тандемі з батьками такої дитини докласти максимум зусиль, щоб подолати цю проблему.

Тема 20. Революція в класі: інноваційні способи зробити уроки цікавими.

Ключові питання теми: 1. Як створити ментальну карту за допомогою застосунків: онлайн і офлайн 2. Якісний візуальний контент для вчителя 3. Гайд: що? навіщо? як? на прикладі історії або громадянської освіти

Тема 21. Збільшення потужності мозку: ефективні методи для запам'ятовування.

Ключові питання теми: Під час тренінгу педагоги матимуть змогу ознайомитися з процесами пам'яті та навчитися методам ефективного запам'ятовування

Тема 22. Трансформуємо освіту за допомогою технологій: організація якісного навчального процесу за допомогою додатків Google.

Ключові питання теми: Під час пандемії та війни сучасна освіта зіткнулась із проблемою організації дистанційного та змішаного навчання, організацією синхронного та асинхронного дистанційного навчання, проблемою освітян були вибір платформи та недостатня обізнаність з їх використання. Про переваги та плюси платформ для дистанційного навчання

Тема 23. Впровадження STEM підходів на уроках Початкової школи.

Ключові питання теми: Сьогодні у світі відбуваються глобальні трансформації в різних напрямках, які вимагають швидких реальних змін від людини, яка навчає та яка навчається. Перспективним напрямом роботи в освітній галузі є впровадження STEM-освіти. STEM орієнтований підхід до навчання сприяє популяризації серед учнів початкових класів підвищенню поінформованості про можливості їх майбутньої професії та формуванню стійкої мотивації у вивченні дисциплін, на яких ґрунтується STEM-освіта. Цей напрям якнайкраще сприяє реалізації єдиної мети підготовки творчої особистості в початковій освіті, здатної швидко реагувати на соціальні й технічні зміни й критично мислити в будь-якій життєвій ситуації. Програма наводить приклади практичного втілення елементів STEM-освіти.

Тема 24. Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти на уроках Початкової школи НУШ

Ключові питання теми: На сьогоднішній день вчитель початкових класів отримує таку кількість інформації, що не завжди дає собі з нею раду: що працює добре, а що можна відкинути. Моя мета - ознайомити педагогів з тими формами та методами роботи, які працювали і працюють надійно та корисні і потрібні для дітей, поділитися власним педагогічним досвідом нетрадиційного навчання грамоти та проведення різних діяльностей у класі.

Тема 25. STEM-освіта у початковій школі.

Ключові питання теми: Педагоги сьогодні шукають нові та ефективні методи та технології для формування компетенцій, необхідних сучасному підростаючому поколінню - компетенцій XXI ст. Однією з таких технологій є STEM-освіта. Світ обертається навколо інновацій: нові ідеї, нові продукти, нові рішення існуючих проблем. Наука, технології, інженерія та математика є основою для інновацій. Розвиток STEM-

напрямоків в початковій освіті має вирішальне значення для розвитку суспільства.

Тема 26. STEM-підхід у початковій школі: використання реальних прикладів та задач для розвитку критичного мислення та творчості учнів

Ключові питання теми: Педагоги сьогодення шукають нові та ефективні методи та технології для формування компетенцій, необхідних сучасному підростаючому поколінню – компетенцій XXI ст. Однією з таких технологій є STEM-освіта. Світ обертається навколо інновацій: нові ідеї, нові продукти, нові рішення існуючих проблем. Наука, технології, інженерія та математика є основою для інновацій. Розвиток STEM-напрямоків в початковій освіті має вирішальне значення для розвитку суспільства.

Тема 27. «Тренажери для мозку». Вправи на розвиток уваги, пам'яті, мислення.

Ключові питання теми: Програма складатиметься з 2-х блоків. У першому блоці розберемося, навіщо для дітей розвиток міжпівкульної взаємодії та як це впливає на інтелектуальний розвиток. □У другому блоці детально розглянемо нейроігри та нейроакробатики, які можна включати в структуру уроку для покращення пам'яті, уваги, мислення.

Тема 28. Вправи на розвиток уваги, пам'яті, мислення для учнів з ООП. «Тренажери для мозку».

Ключові питання теми: Програма складатиметься з 2-х блоків. У першому блоці розберемося, навіщо для дітей розвиток міжпівкульної взаємодії та як це впливає на інтелектуальний розвиток. □У другому блоці детально розглянемо нейроігри та нейроакробатики, які можна включати в структуру уроку для покращення пам'яті, уваги, мислення.

Тема 29. Інтегрований підхід до моделювання, проєктування та конструювання сучасного уроку в НУШ: зорієнтованість на розвиток компетентностей

Ключові питання теми: Стратегічним вектором сучасної національної освіти є впровадженням інтегрованого підходу у формуванні змісту та організації компетентнісно орієнтованого навчання. Даний підхід передбачає об'єднання в цілісність знань про живу природу на основі концептуальних ідей, теорій та загальних закономірностей природи, екології збереження, періодичності та направленості процесів до рівноважного стану, що є необхідною умовою продуктивності знань учнів.

Тема 30. Навчання в умовах воєнного конфлікту: психологічна підтримка та терапевтичне мистецтво.

Ключові питання теми: особливості навчання в умовах воєнного конфлікту, принципи психологічної підтримки, ресурс терапевтичного мистецтва для створення сприятливого психо-емоційного середовища під час занять і самостійної навчальної діяльності, потенціал графічних редакторів, нетрадиційних технік малювання.

Тема 31. Розвиток міжкультурної компетентності вчителів: стратегії співпраці з батьками та учнями з різних культурних середовищ

Ключові питання теми: Повномасштабна війна призвела до змін у сталих середовищах. Багато людей змушені покинути свої домівки та переселитися в інше місце. Перед учителями як ніколи гостро стоять задачі адаптації та інтеграції різних родин у шкільну спільноту. Навчальну програму створено таким чином, щоб забезпечити спільне бачення проблеми усіма учасниками освітнього процесу та дати можливість організувати процес так, щоб усі його учасники почувалися комфортно та могли працювати ефективно.

Тема 32. Стратегії навчання дітей з мовленнєвими порушеннями у початковій школі.

Ключові питання теми: Сучасна школа не завжди може знайти підхід до дітей у яких є мовленнєві порушення. А такі як дислексія і дисграфія часто є причиною того, що в дитини є труднощі з письмом і читанням. Дітей можна навчати, і логопеди це успішно роблять, з урахуванням можливостей дитини, але часто треба щоб і вчитель і батьки перейняли такі ж підходи у їх роботі. Саме тому я подам стратегію роботи з дитиною, таку, яка допоможе виявити її сильні сторони і допоможе у навчанні дитини в початкових класах.

Тема 33. Розвиток мотивації у дітей початкової школи до фізичної активності та спорту.

Ключові питання теми: Сучасні діти, сучасні умови, виклики і проблеми сьогодення потребують нового підходу, нових методик, нових технологій проведення занять фізкультури. А від педагога - ще більше майстерності, гнучкості, творчості і креативу!!! Фізкультурно-оздоровча діяльність освітніх закладів повинна стати ГОЛОВНОЮ не тільки на папері а і у реальному житті!! Рухлива гра є основним, преорітетним, ефективним засобом у фізичному розвитку дітей та їх психологічному здоров'ї!

Тема 34. Наукові казки та наукові забави як ефективний засіб формування читацької компетентності та наукових уявлень у школярів початкової школи

Ключові питання теми: 1. Нові ідеї щодо подолання освітніх втрат з читання, природознавства та математики. 2. Що таке наукова казка та як її використовувати у навчальному процесі. 3. Зооморфізми у фразеологізмах, або як казкові персонажі потрапили у наше життя.

Тема 35. Методи заохочення до читання у початковій школі. Наукові казки та наукові забави

Ключові питання теми: 1. Нові ідеї щодо подолання освітніх втрат з читання, природознавства та математики. 2. Що таке наукова казка та як її використовувати у навчальному процесі. 3. Зооморфізми у фразеологізмах, або як казкові персонажі потрапили у наше життя.

Тема 36. Створення читацької атмосфери у початковій школі: рольові ігри, читацькі куточки, літературні заходи.

Ключові питання теми: 1. Нові ідеї щодо подолання освітніх втрат з читання, природознавства та математики. 2. Що таке наукова казка та як її використовувати у навчальному процесі. 3. Зооморфізми у фразеологізмах, або як казкові персонажі потрапили у наше життя.

Тема 37. Математика без нудьги: інтерактивні методи для уроків у початкових класах.

Ключові питання теми: Творчість вчителя породжує творчість здобувача освіти. Якщо на кожний урок підбирати такі види навчальної діяльності, які дають матеріал для роздумів, можливість виявити ініціативу і самостійність, потребують розумового напруження, винахідливості, творчості – це зацікавить дітей, викличе позитивні емоції, сприятиме до діяльності, пошуку.

Тема 38. Сучасний урок англійської у 1-7 класах НУШ. Ефективні та цікаві вправи онлайн та офлайн

Ключові питання теми: В сучасних реаліях навчання англійської мови досить важке та нестабільне, зважаючи на тривоги та часте перебування в укриттях. Сьогодні, як ніколи, кожен повинен вивчати англійську мову, яка дедалі тісніше стає частиною нашого життя. Мова постійно розвивається, тому методів та прийомів, якими користувалися досвідчені

вчителі стає замало. Учні постійно в очікування нового та цікавого. Інформаційний простір перенаситив уяву дітей, тому здивувати їх важко, але креативні рішення, які приходять в екстремальних умовах навчання діють найкраще. Вчитель НУШ - це людина, в якою є все, вона все вміє, може і хоче, любить свою професію та своїх учнів. Це також має бути вчитель, який уміло використовує свою уяву, креативність та здібності аби швидко все підготувати до уроку, вміти використовувати підручні засоби для проведення цікавих вправ та завдань, використовувати ігрові та інтерактивні методи навчання динамічно та в темпі аби утримувати увагу учнів.

Тема 39. Здоров'язбереження молодших школярів в умовах дистанційного навчання

Ключові питання теми: У сучасних умовах дистанційного та змішаного навчання відбувається значне обмеження та зниження рухової активності школярів, погіршення інших показників стану здоров'я. Тому питання здоров'язбереження молодших школярів набуває дедалі більшої актуальності.

Тема 40. Ефективна організація роботи групи продовженого дня в школі: режим дня та структура занять.

Ключові питання теми: Нормативно-правова база та рекомендації Міністерства освіти щодо організації груп продовженого дня. Режим дня групи продовженого дня: принципи розробки ефективного режиму дня, врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей. Структура занять у групі продовженого дня: баланс між навчальною діяльністю, відпочинком та дозвіллям. Інноваційні підходи та інструменти: використання сучасних технологій у групі продовженого дня.

Тема 41. Сучасні технології збереження здоров'я дошкільників та учнів початкової школи

Ключові питання теми: Збереження здоров'я дітей сьогодні набуває особливої актуальності, оскільки помітною стає тенденція до погіршення його стану, що зумовлено низкою умов та обставин. Спостерігається значне обмеження та зниження рухової активності дитини, порушення харчової поведінки, зорової функції, тощо. Тому згадана проблема усебільш актуальна та вимагає пошуку шляхів її вирішення.

Тема 42. Формування дослідницьких умінь та набуття досвіду дослідження природи учнями початкової школи

Ключові питання теми: Дослідницьке відношення до світу. Дослідницька активність як універсальна якість будь-якого виду діяльності. Нові стратегії поведінки в умовах новизни та невизначеності. Розвиток уміння активно досліджувати світ. Особливості дослідницької діяльності учнів початкової школи. Наступність у формування дослідницьких умінь учнів 1-4 класів.

Тема 43. Довкілля. Розвиток уміння активно досліджувати світ

Ключові питання теми: Дослідницьке відношення до світу. Дослідницька активність як універсальна якість будь-якого виду діяльності. Нові стратегії поведінки в умовах новизни та невизначеності. Розвиток уміння активно досліджувати світ. Особливості дослідницької діяльності учнів початкової школи. Наступність у формування дослідницьких умінь учнів 1-4 класів.

Тема 44. Сертифікація без страху: поради вчителям від А до Я

Ключові питання теми: Підчас вебінару учасники ознайомляться з процедурою сертифікації вчителів, отримають практичні поради з підготовки, дізнаються про типові помилки та реальний досвід колег

Тема 45. Цифрова лабораторія початкової школи: від ідеї до власних відео й інтерактивних завдань.

Ключові питання теми: Має на меті показати, як сучасні цифрові інструменти можуть стати лабораторією творчості й розвитку для молодших школярів: Gemini допомагає генерувати ідеї, тексти та інтерактивні завдання; Clipchamp відкриває можливості створення й монтажу учнівських відео; Grok забезпечує діалогові пояснення та інтерактивні навчальні ситуації. У поєднанні ці платформи формують інноваційне освітнє середовище, що розвиває критичне мислення, комунікацію та цифрову грамотність, надихаючи педагогів на впровадження нової лабораторії як простору експериментів і натхнення.

Тема 46. Сертифікація вчителів простою мовою: вимоги, етапи, поради.

Ключові питання теми: Підчас вебінару учасники ознайомляться з процедурою сертифікації вчителів, отримають практичні поради з підготовки, дізнаються про типові помилки та реальний досвід колег

Тема 47. Особливості організації компетентнісного навчання у різних циклах початкової школи. НУШ

Ключові питання теми: На сьогоднішній день вчитель початкових класів отримує таку кількість інформації, що не завжди дає собі з нею раду: що працює добре, а що можна відкинути. Моя мета - ознайомити педагогів з тими формами та методами роботи, які працювали і працюють надійно та корисні і потрібні для дітей, поділитися власним педагогічним досвідом нетрадиційного навчання грамоти та проведення різних діяльностей у класі.

Тема 48. Групова динаміка в укритті: як перетворити тривожне очікування на спільну активність

Ключові питання теми: Ознайомимось із цікавими іграми та їх інтерпретація, що будуть захоплювати для дітей і педагогів. В хід ідуть м'ячі, повітряні парашути та ніші доступні матеріали!

Тема 49. Ігри, що рятують спокій: як організувати дітей в укритті без стресу і хаосу.

Ключові питання теми: Ознайомимось із цікавими іграми та їх інтерпретація, що будуть захоплювати для дітей і педагогів. В хід ідуть м'ячі, повітряні парашути та ніші доступні матеріали!

Тема 50. Від тривоги до взаємодії: як швидко об'єднати дітей у складних умовах.

Ключові питання теми: Ознайомимось із цікавими іграми та їх інтерпретація, що будуть захоплювати для дітей і педагогів. В хід ідуть м'ячі, повітряні парашути та ніші доступні матеріали!

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу

8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Аносов І. П., Елькін М. В., Головкова М. М., Коробченко А. А. Основи науково-педагогічних досліджень : навч. посіб. Мелітополь : Видавн. будинок ММД, 2015. 218 с. URL: <https://cutt.ly/OboAZIy>.
2. Большакова І. Критичне мислення. Початкова школа. Київ : Вид. дім «Перше вересня», 2016. 144 с. (Бібліотека «Шкільного світу»)
3. Величко Л.П. Інтегративні завдання на основі синхроністичної таблиці / Біологія і хімія в рідній шк. 2017. №5. С. 29-32.
4. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти / А.Уварова. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf>
5. Вознюк О. В., Дубасенюк О. В. Цільові орієнтири розвитку особистості у системі освіти: інтегративний підхід: [монографія]. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 684 с.
6. Даниленко Л.І. Пізнавальні завдання до розділу «Людина»: навч. методичний посібник / Л.І. Даниленко. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського ОІПОП, 2013. 68 с.
7. Данило Косенко. Як створити шкільний простір, що мотивуватиме учнів навчатися. URL: <https://bit.ly/3kMZeY4>
8. Денисенко О. Накази з кадрових питань : оформляємо без помилок І Олександр Денисенко // Практика управління закладом освіти. -2022. - № 1. - URL: <https://rn.edirshkoly.mcfr.ua/945958?forccDeviceType^1>
9. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://bit.ly/3ifCKgF>
10. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
11. Державний стандарт початкової освіти : постанова КМУ від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови КМУ від 24.07.2019 №688). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF>
12. Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» : Постанова КМУ від 04.04.2018 № 237 (зі змінами від 05.07.2024 №796). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/237-2018-%D0%BF#Text>
13. Деякі питання організації та проведення супервізії : наказ МОН від 18.10.2019 №1313. URL: <https://bit.ly/3Vm9jeg>
14. Доброго ранку! Ми раді, що ви тут! Посібник для педагогів про проведення ранкових зустрічей. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2016. 52 с.
15. Європейське мовне портфоліо (методичний посібник). URL: <http://surl.li/eakzd>
16. Євтух М.Б., Черкашина Т.В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видав. Чабаненко Ю.А., 2017. 348 с.
17. Закони екології Коммонера. URL:

https://pidru4niki.com/1960120837942/ekologiya/zakoni_ekologiyi_kommonera

18. Іванік О. Рівний рівному ; посібник для менторів І Іванік О., Каравай А., Гейнек- Дагаргулія М., Лашук Ю., Кнюпа Ю. - Київ, 2018. - 57 с. - URL : <https://insha-osvita.org/article/posibnYk-dlia-mentoriv-rivnyi-rivnomu/>
19. Інструменти для оцінювання рівня безпеки, комфорту та здоров'я школи і планування змін. URL: <https://bit.ly/3kLtGkM>
20. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посіб. / Авт. укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : АПН, 2002. 136 с.
21. Керівництво з проведення інтерв'їв та суперв'їзій / автор-упорядник Т. Артеменко. Черкаси, КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2021. 42 с. URL: <https://cutt.ly/dEUkz1u>
22. Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації. Київ : Унів. вид-во Пульсари, 2017. 216 с.
23. Компетентнісний підхід: ідеї для реалізації на уроках. URL: <https://bit.ly/3iujpsL>
24. Лідерство у діяльності керівника освітньої організації І О. І. Бондарчук, О. О. Нежинська : спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. - Київ, 2017. - 36 с. - URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/7154283886.pdf>
25. Ломакович С.В., Панченков О.А., Терещенко В.М. Участь у проєкті PISA як потенційна можливість побачити вітчизняну освіту без «прикрас». Вісник. Тестування і моніторинг в освіті. 2015. № 11-12. С. 19-23. URL: <http://surl.li/edkle>
26. Лоулер Е. та ін. Мотиваційний менеджмент: теоретичний аспект. Київ, 2017. 160 с.
27. Лукіна Т. Види моніторингових досліджень / Т. Лукіна ; за заг. ред. О. І. Локшиної // Моніторинг якості освіти : світові досягнення та українські перспективи. - К. : К.І.С. - 2004.-128 с.
28. Мариновська О. Інтегральна технологія навчання: від теорії до практики. Початкова освіта. 2011. № 32 (608). С. 3-5.
29. Матвієнко О. Інформаційний менеджмент: аналіз предметної галузі. Вісник Книжкової палати. 2004. № 8. С. 13-17.
30. Навчання, досвід, наставництво. Інформаційний бюлетень За медичні права. Квітень 2011. № 4. С. 2-3. URL: <http://lviv.medprof.org.ua/uploads/media/2-3.pdf>
31. Наказ МОНУ № 1313 «Деякі питання організації та проведення суперв'їзії» від 18 жовтня 2019 р. 2020 р., № 69, Т. 1. С.73.
32. Нова українська школа : розвиток читацької компетентності в учнів початкової школи в системі інтегрованого навчання : навчально-методичний посібник / І. Старагіна, В.Терещенко, А.Панченко. Харків : Соняшник, 2020. 176 с.
33. Овчаренко О.П., Лазар А.П., Матюшко Р.П. Основи радіаційної медицини: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2002. 208 с.
34. Онопрієнко О.В. Інструментарій оцінювання результатів компетентнісно орієнтованого навчання молодших школярів : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2020. 72 с.
35. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин. Київ: Кондор, 2008. 356 с.
36. Петрушкевич О. Ненасильницьке спілкування у школі – міф чи реальність? URL: <https://bit.ly/3EWB2eV>
37. Пітерсон Д. 12 правил життя. Як перемогти хаос/ пер. з англ. Дмитро Кожедуб. 3-тє вид. Київ: Наш формат, 2021. 384 с.
38. Поспелова Т. Розвиток лідерського потенціалу керівника закладу середньої освіти : навч. посіб. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 36 с.
39. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 : наказ МОН України від 06.06.2022 № 527 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 23.06.2022 №586). URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>

40. Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, ст. 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
41. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти : наказ МОН від 16.09.2022 № 817. URL: <https://bit.ly/3jkPBkS>
42. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18.01.2001 р. № 2245-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 15, ст. 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>
43. Про позашкільну освіту : Закон України від 22.06.2000. №1841-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 46, ст. 393. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
44. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII-XII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
45. Проектування індивідуальної освітньої траєкторії професійного розвитку педагога : збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Біла Церква, 13 червня 2019 р.) / Упор. Л. А. Литвиненко. - К., 2019.- 189 с.
46. Рай М. Компас цінностей. Уроки 101 країни про цілі, лідерство і життя. Yakaboo Publishing, 2021. 368 с.
47. Редько В. Г. Організація компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі. URL: <http://surl.li/eaqrb>
48. Розвиваємо громадянські компетентності з 1 класу / під заг. ред. Н.Бібік, М.Араджионі. Київ : ФОП «Парашин К.С.», 2018. 880 с.
49. Романовський О.Г., Михайличенко В.Є., Грень Л.М. Педагогіка лідерства: монографія. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 450 с.
50. Савченко О.Я. Система міжпредметних завдань на уроках літературного читання : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2020. 104 с.
51. Самопізнання і самовдосконалення в схемах, формулах, таблицях: навчально-методичний посібник / за загальною редакцією Е. А. Піньковської, Т. В. Черкашиної. Укладач А. В. Аносова. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2018. 152 с.
52. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
53. Спрощене оподаткування – загальноприйнята світова практика. URL: <http://www.academia.org.ua/?p=282>.
54. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с. URL: <https://bit.ly/3uQrcxT>
55. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. Кухаренко та ін. ; за ред. В. Кухаренка. Харків : Міськдрук, 2016. 284 с.
56. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8NA1>
57. ТОВТО : Абетка неформальної освіти, фасилітації і тренерства // За заг. ред. Наталії Трамбовецької. -Київ, 2017. -53 с.
58. Удовиська Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. 407-416.
59. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч. посібн.]. Вінниця, 2018. 196 с.
60. Управлінське лідерство : виклики сьогодення : колективна монографія ; за заг. ред. В. В. Толкованова. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. 600 с.
61. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-

метод. посіб. / О.І. Пометун. Київ, 2020. 104 с.

62. Фінанси : збірник тестових завдань. І. І. Біломістна. Харків : ХІБС УБС НБУ, 2010. 64 с.
63. Хіміч О. П. Розвиток творчих здібностей особистості. Педагогічна майстерня. 2015. № 2. С. 43-47.
64. Черкашина Т. В. Сучасні педагогічні практики: педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення: навчально-методичний посібник : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2019. 162 с.
65. Шамрай С.М. Біологічні експерименти в школі / С.М. Шамрай, К.М. Задорожний. Харків: Вид. група «Основа», 2003. 96 с.
66. Capt V. L'enseignement du français et le défi du numérique. URL: <http://surl.li/earop>
67. Increasing motivation through students setting goal. URL: <http://surl.li/eakxv>
68. Pynoos Robert S. & Nader Kathi (1988). Psychological first aid and treatment approach to children exposed to community violence: Research implications. Journal of Traumatic Stress, volume 1, pages 445-473.

Додаткова література:

1. Безпечна і дружна до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В.Пономаренко, Т.Воронцова, О.Сакович. URL: <http://surl.li/dwuik>
2. Бзовська Л., Ковнацька Р. Навчаємося через гру. Добірка ігрових вправ для учнів І-ІІІ класів. Львів : ЛМГО «Центр освітньої політики», 2020. 304 с.
3. Брюховецький В.С. Ліна Костенко: Нарис творчості. К.: Дніпро, 1990. 262 с.
4. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посіб. / За наук. ред. О.І.Пометун. Харків, 2007. 190 с.
5. Гондарева Г.В. Концепція розвитку емоційного інтелекту старшокласників у навчально-виховному процесі. Таврійський вісник освіти. 2013. № 2. С. 260-264.
6. Для творчості дитини вірші, пісні, картини. Метод. посіб. / авт.-уклад.: Т.О.Піроженко, А. С. Шевчук. Київ : Вид. Дім «Слово», 2017. 128 с.
7. Євтух М. Б., Черкашина Т. В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видав. Чабаненко Ю. А., 2017. 348 с.
8. Клепко С.В. Формування лідерської компетентності у школі. Полтава, 2012. С. 86-97.
9. Клокар Н. І. Освітній кластер як альтернативна модель професійного розвитку керівників закладів освіти. Вісник післядипломної освіти. Серія: Педагогічні науки. 2018. Вип. 6 (35). С. 94-109.
10. Ковбасюк Ю. В. Державне управління : підручник : у 2 т. Київ ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
11. Моргун В. Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. Постметодика, 2010. № (6)97.С. 2-15.
12. Нова українська школа - школа майбутнього: збірник інформаційних та дидактичних матеріалів / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 182 с.
13. Основи безпеки життєдіяльності в умовах бойових дій : методичні рекомендації для позашкілья / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL : <https://bit.ly/3VVl00D>
14. Ощепко Т.В. Професійна компетентність керівника загальноосвітнього навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3vbYTQA>
15. Піщун С.Г. Позитивний ресурс власного «Я» в координатах професійної діяльності майбутнього педагога. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2019. Вип. 32. С. 367-372.

16. Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти : Наказ МОН від 20.09.2024 №1349. URL: <https://bit.ly/4gz4fh2>
17. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст. 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
18. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів. Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2015. Вип. 83. Част. 2. 224 с. С.102-107.
19. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. О.І.Пометун. Київ, 2020. 104 с.
20. Фідкевич О., Богданець-Білоskalенко Н. Нова українська школа : теорія і практика формувального оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2020. 96 с.
21. Шевчук А. С. Дитячі розваги і свята (у схемах, таблицях, визначеннях, сценаріях) : навч.метод. посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2020. 336 с.
22. Що таке педагогіка партнерства: правила сучасного викладання. URL: <https://bit.ly/3HjoQoF>
23. Smit R. Formative Beurteilung im kompetenz- und standardorientierten Unterricht. URL: <http://surl.li/eakye>